

Forfatter: Jacobsen, Jørgen-Frantz

Titel: Udrag fra Nordiske Kroniker

Citation: Jacobsen, Jørgen-Frantz: "Nordiske Kroniker", i Jacobsen, Jørgen-Frantz: *Nordiske Kroniker*, 1943, s. 158. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-jacobjf_02-shoot-idm139956847958896/facsimile.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Nordiske Kroniker

at det er en — omend beskeden — Pryd for dette gamle, i sin Tid saa herligt brogede Sørige. De gamle Danskere var slet ikke kede af det. *Rasmus Kristian Rask* og *Grundtvig* var bevægede og henrykte over Islandsk og Færøsk. Det kgl. Oldskriftsselskab gjorde i sin Tid en Indsats for at faa Færingerne til at interessere sig for og dyrke deres eget Sprog. Gamle Grundtvigs Søn, *Svend Grundtvig*, samlede alle de gamle færøske Folkeviser, 60,000 Vers i alt (sig saa at Færøsk ikke har nogen Litteratur!). Disse Mænd og mange andre med dem, havde Forstaaelsen af, at Færøsk var et lille nordisk Sprog inden for den danske Stat, som følgelig ogsaa havde sin Borgerret i Staten. I vore Dage har Professor *Brøndum-Nielsen* arbejdet ud fra denne samme Opfattelse. Det skyldes i meget væsentlig Grad ham, at den færøsk-danske Ordbog endelig udkom i 1928, og at Universitetets færøske Lektorat blev oprettet i Fjor.

Der tales saa meget om Danmarks Forpligtelser mod det lille grønlandske Folk, hvis Egenart man ikke vil udsætte for noget Stød. Men Færingernes Egenart betragtes knap saa velvilligt. Unægtelig er Sagen ogsaa i Tidens Løb gaaet hen og blevet besværlig. Den burde ikke være det. Over for det færøske Sprog er i første Række Færingerne selv forpligtet, men derefter ogsaa den Stat, som er den eneste Stat, inden for hvis Omraade dette nordiske Sprog lever. Naar Færingerne er Borgere i Riget, følger deraf ogsaa — som en simpel Konsekvens af danske Principper — at færøsk Sprog opnaar et passende Borgerskab. Man er ikke hjemme, hvor Ens Modersmaal ikke er det.

Hermed vil jeg selvfølgelig ikke paastaa, at danske Pengesedler ogsaa bør have færøsk Tekst, eller at Danske i Danmark i mindste Maade skal besværes med Færøsk. En Ligestilling i den Forstand kan der ikke være Tale om — Færingerne udgør mindre end 1 pCt. af Rigets samlede Indbyggertal. Men paa Færøerne, hvor praktisk talt hele Befolkningen er færøsk, og *kun taler Færøsk* indbyrdes, bør det færøske Sprog ikke indtage en officielt mindreværdig Stilling, og navnlig maa der, i *Rigets velforstaaede Interesse* sørges for, at

Statsmagten ikke kommer til at staa som en Modstander af Befolkningens Modersmaal. Det er simpelt hen det værste, der kan ske.

Saa vidt Princippet. Jeg er sikker paa, at alle slutter sig til det. Noget helt andet er dets Udførelse i Praksis. Her kan man ikke se bort fra, at Sagen støder paa mange, alvorlige Vanskeligheder.

Centraladministrationens Embedsmænd er danske, og de kan jo ikke saa godt lære Færøsk. De lokale Embedsmænd paa Færøerne har hidtil gennemgaaende været danske og lærer først i Løbet af nogen Tid at forstaa Færøsk og langt senere igen at tale det. De danskfødte Præster, der endnu er i Flertal deroppe, naar kun undtagelsesvis saa langt, at de kan holde en Prædiken paa Færøsk. Det følger heraf, at den fulde Anvendelse af Færøsk som Administrations-, Rets- og Kirkesprog kun langsomt lader sig gennemføre og paa visse Punkter er uigennemførlig. Selvfølgelig har der været meget Kævl om disse Ting, og en hel Del Træghed er lagt for Dagen af enkelte Embedsmænd. *Kirken* har været langt mere forstaaende, og det tjener den til stor Ære, at Det nye Testament i Aar er blevet udgivet af Bibelselskabet i færøsk Oversættelse af Færøernes Provst *J. Dahl*.

Men saa betydningsfuldt, som alt dette kan være, ligger Sprog-sagens Brændpunkt dog paa et andet Felt — nemlig i *Skolen*. Og her er de praktiske Vanskeligheder ikke saa store. Folkeskolens Lærere er alle Færinger, uddannede paa Færøernes eget Seminarium. Der er intet, der hindrer, at Færøsk i Skolen finder saa udstrakt en Anvendelse, som det er rimeligt og retfærdigt. Men hvad er rimeligt? Det er herom, at Striden har staaet i 25 Aar, den Strid, der nu igen er ved at blive aktuel.

At alle færøske Børn bør lære Dansk er en given Sag. Dette Punkt er der ingen Uenighed om, og i alle færøske Skoler gives der et forsvarligt Antal Dansktimer. Det er efterhaanden ogsaa blevet gennemført, at Børnene lærer at læse og skrive deres eget Sprog. Med Hensyn til Undervisning i Dansk og i Færøsk er der saaledes gjort Ret og Skel til begge Sider. Stridsspørgsmaalet er, om selve